

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

SZOLNOKI JÁRÁSI HIVATAL
AGRÁRÜGYI FŐOSZTÁLY
NÖVÉNY- ÉS TALAJVÉDELMI OSZTÁLY

Iktatószám: JN-07/55/01618-4/2019.

Tárgy: Károsító helyzet-jelentés

Melléklet: -

Ügyintéző: Vincze Katalin

Telefon: 20/434-7679

**Jász-Nagykun-Szolnok megye növény-egészségügyi helyzetkép
2019. 07. 01. - 2019. 07. 15. között**

Időjárás: Július első dekádjának az időjárása nem a megszokott képen alakult. A nyári kánikula helyett a hőmérséklet az évszakhoz képest alacsony maradt. A nappali legmagasabb hőmérsékletek tartósan 30 °C alatt maradtak, átlagosan 25-28 °C körül alakultak, az esti órákban is jelentős hőmérséklet csökkenés volt tapasztalható, voltak olyan helyek a megyében ahol 10 °C körül alakult az esti legalacsonyabb hőmérséklet. Az időjárás igen változékony volt. Gyakori volt a felhőképződés, de jelentős esőzés sehol nem alakult ki, viszont a lokálisan fellépő, akár 1-2 mm csapadékot hozó, záporok, zivatarok gyakoriak voltak.

Fenológiai állapotok (07. 01. - 07. 15.):

- **Őszi árpa:** betakarítás vége, tarlóhántás
- **Őszi búza:** teljesérés, betakarítás, tarlóhántás
- **Tavaszi kalászosok (fénymag, zab):** viaszérés
- **Kukorica:** címerhányás
- **Napraforgó:** virágzás
- **Őszi káposztarepce:** betakarítás vége. tarlóhántás

- **Lucerna:** kaszálás, **Maglucerna:** virágzás vége, zöld csigás állapot
- **Hagyma:** betakarítás
- **Szőlő:** bogyófejlődés
- **Gyümölcsösök:** gyümölcsfejlődés – gyümölcserés - betakarítás

Károsítóhelyzet:

- **Őszi árpa:** Az őszi árpa betakarítása befejeződött a megyében. A termésátlagok a várthoz képest jóval magasabbak lettek, átlagosan elmondható, hogy jó terméseredmények születtek (4,5-7 t/ha). Jelenleg javában zajlanak a tarlóápolási munkálatok. A területek igen kigyomosodtak, így némelyik tábla esetében már a betakarítás után közvetlenül szükségessé váltak a tartóhántási munkálatok.
- **Őszi búza:** Az őszi búzák betakarítása is megkezdődött, és mivel az időjárás kifejezetten kedvező az aratásnak, így javában zajlik, néhol már a vége felé közelednek a munkálatok. A terméseredmények nem annyira kielégítőek, mint az őszi árpa esetén, átlagosnak mondható (5 t/ha). A minőségét tekintve is nagy különbségek tapasztalhatók. A megyében megkezdődött az őszi búza belső *Fusarium* fertőzöttségének vizsgálatához szükséges gabona tételek mintázása. Mivel a virágzaskori időjárás kifejezetten kedvezett a fertőzésnek, így magasabb fertőzöttség várható. A vetőmag céljára termesztett tételek esetében javasolt a belső szemfertőzöttség vizsgálatának elvégzése.
Egyes őszi búza tarlók is, az őszi árpához hasonlóan, kifejezetten gyomosnak mondhatók. A gyomflórában jelen van az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia* var. *elatior*) viszonylag nagy borítottsággal. A legtöbb egyed a szárbaindulás fenológiában van, de virágbimbós állapotban is megtalálható főleg a táblaszéleken. A legtöbb termelő minden esetben hagyta a szalmát, a betakarítással egy menetben folyamatosan zajlanak a szalma bálázási és szállítási munkálatai is. A visszamaradt tarlókon elkezdődtek a tarlómunkálatok.
- **Tavaszi kalászosok (tavasz árpa, fénymag, zab):** A tavaszi kalászosokban is hamarosan megkezdődnek a betakarítási munkálatok.

- **Őszi káposztarepce:** A hónap elején befejeződött az őszi káposztarepce betakarítása. A terméseredmények ebben a kultúrában is igen változatosak voltak, a megye déli részén 2 t/ha vagy az alatti termésátlagokról, a megye északi részén ettől jobb, 2,5-3,5 t/ha terméseredményről számoltak be. A visszamaradott tarlók ebben az esetben is gyors tarlólántást igényelnek.

- **Lucerna:** A takarmánylucernákban hamarosan megkezdődik a harmadik növény kaszálása. A maglucernák a virágzás vége- zöldcsigás fenológiában vannak. Az állományokban jelentős állati kártétel, és kórtani fertőzés nem tapasztalható. A ruderaliákon egyre nagyobb mennyiségben lehet megtalálni az aranka (*Cuscuta* spp.) parazita szervezeteket. Megjelenésüknek kifejezetten kedvezett az elmúlt hónapok csapadékos időjárása.

- **Napraforgó:** A napraforgó táblák teljes virágzásban vannak. A mérsékelt meleg időjárás, a helyenként kialakuló záporok, kifejezetten kedvez a virágzásnak, és kedvez a beporzó rovaroknak is. A táblák összességében jó kondícióban találhatók. Az alsó leveleken az alternáriás betegség - *Alternaria helianthi*, *A. helianthiinficiens* tünetei megtalálhatók, kártétel megközelítőleg 5%-os. A fehérpenészes rothadás - *Sclerotinia sclerotiorum*, és a szárbetegségek (*Phoma macdonaldii*, *Phomopsis helianthi*, *Macrophomina phaseolina*) megjelenése 1-2 %-os.

- **Kukorica:** A kukoricák szépen fejlődnek, jelenleg a címerhányás állapotban találhatók. A növényállományok homogénnek mondhatók, jó kondícióban találhatók. Kukoricamolyból (*Ostrinia nubilalis*) 2-3 db/nap fogási eredményt mutatnak a megyében működtetett fénycsapdák. Szinte minden táblában megtalálhatók a gyapottok bagolylepke - *Helicoverpa armigera*, és a gamma bagolylepke - *Autographa gamma* lárvái is. A kártétel foltszerű, jelentős kártételt nem tapasztaltunk. A kukoricabogár - *Diabrotica virgifera virgifera* imágójának jelenléte a bibeszálak rágásában felfedezhető. A feromonos rovarcsapda fogási eredménye 9 db/3 nap, sárga ragadós lapcsapda 1 db/3 nap. A kártétel azonban nem látványos, jelentős kártéddig nem okozott.

Hibridkukoricákban megkezdődött és javában tart a címerezés.

- **Cseresznye, Meggy:** A cseresznye, meggy, ültetvényekben befejeződött a gyümölcszedés. A termés jóval kevesebb volt a vártnál, és a kedvezőtlen időjárásból kifolyólag nehéz volt jó minőségű termést előállítani.
A fák alsó levelein már megtalálható a blumeriellás betegség - *Blumeriella jaapii* tünetei, és várható a szekunder fertőzés kialakulása.
Az ültetvényekben a foltosszárnyú muslica - *Drosophila suzukii* monitoringozására kihelyeztük a csapdákat.
- **Kajszi, Őszibarack:** A kajszi szedése, és árusítása a hónap elején javában megkezdődött, és az óta is tart az érés a fajtajellegnek megfelelően. A termésen molykártétel figyelhető meg, valamint monília gyümölcsrothadás - *Monilia fructigena* ami a termés egy kis százalékát érinti.
A termelők megkezdték a baracmoly - *Anarsia lineatella*, és a keleti gyümölcsmoly - *Grapholita molesta* elleni védekezéseket.
- **Almatermésűek:** Az ültetvényekben folyamatosak a megelőzésre irányuló védekezések. Ezek főleg a liztharmat - *Podosphaera leucotricha*, valamint a ventúriás varasodás - *Venturia inaequalis*, valamint az alma állati kártevői ellen irányulnak. Az almamoly - *Laspeyresia pomonella* rajzása elhúzódó, jelenleg is tart. A levéltetű és atka kolóniák betelepülésének nem kedvezett a hónapban bekövetkezett hőmérséklet csökkenés, és a nedves időjárás.
- **Szőlő:** Az üzemi ültetvények kórokozó (liztharmat - *Erysiphe necator*, peronoszpóra - *Plasmopara vitis*) kártételtől szinte mentesek, a megelőző védekezéseknek köszönhetően. Házi kertekben, ahol nem megfelelően időzítették a kezeléseket a levélzeten és a fürtön is jelentős peronoszpóra fertőzés alakult ki. Kékfrankos fajtában a fürtök ritkásak a botritis fertőzés következtében. Az amerikai szőlőkabóca - *Scaphoideus titanus* egyedszáma 100 levélen 6-8 db, és az ültetvényekben megjelentek az L5-ös lárvák is.
- **Zöld vándorpoloska - *Nezera viridula*:** A poloska lárvái megjelentek, főleg közterületek dísznövényei, és a kiskertekben okoz eddig problémát.

- **Amerikai lepkekabóca – *Metcalfa pruinosa*:** A tavalyi évhez képest, az idén nagyobb mennyiségben találjuk meg az amerikai lepkekabóca fehér viaszváladékát. A kabóca életmódjából kifolyólag sok növényen tetten érhető. Az idei mérsékelten meleg, és nedves időjárás kedvező a rovar populációinak felszaporodásához.

Szolnok, 2019. július 15.

Dr. Bozó Andrea
járási hivatalvezető
nevében és megbízásából

P. h. Via

Polgár Viktória
osztályvezető

